

T.C.
DEVLET BAKANLIĞI

SAYI : B.02.0.007/00. 1010
KONU : Yazılı Soru Önergesi

25.5.2007

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI
GENEL SEKRETERLİĞİNE
(Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı)

- İLGİ: a) Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Genel Sekreterliği Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı'nın 02.04.2007 tarih ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/21493-30928/69263 sayılı yazısı.
b) Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü'nün 10.04.2007 tarih ve B.02.0.KKG.0.12/106-566-24/1602 sayılı yazısı.

Adana Milletvekili Nevin Gaye ERBATUR tarafından Sayın Başbakanımıza yöneltilen ve Sayın Başbakanımızın da kendileri adına Bakanlığım koordinatörlüğünde cevaplandırılmasını tensip ettikleri 7/21493 esas nolu yazılı soru önergesinin cevabı ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Nimet ÇUBUKÇU
Devlet Bakanı

Dağıtım:

Gereği :

- TBMM Genel Sekreterliği
(Kanunlar ve Kararlar Dai.Bşk.)
Ek: 1 Yazı (2 Nüsha)

Bilgi :

- Başbakanlık
(Kan.ve Kar.Gen.Müd.)
Ek: 1 Yazı

**ADANA MİLLETVEKİLİ SAYIN PROF.DR.N.GAYE ERBATUR'UN
7/21493 ESAS NOLU YAZILI SORU ÖNERGESİ CEVABIDIR**

Son 10 yılda yaşam standartlarının iyileşmesi ve tıp alanındaki gelişmeler gibi sebeplerle bireylerin yaşam süreleri uzamış ve ölüm oranları azalmıştır. Bu nedenlerden dolayı Türkiye'de yaşlı nüfus oranı hızla artmakta, sosyal olanakların ve özel politikaların yetersizliği yüzünden, bir çok vatandaşımız mağdur olmaktadır. Gerekli önlemler alınmadıkça ilerleyen yıllarda büyük sorunlarla karşılaşılacağı açıktır.

SORULAR :

- 1) Türkiye'de 65 yaş üstü yeşil kart sahibi kaç kişi vardır?
- 2) Herhangi bir sosyal güvenceye sahip olamayan kaç yaşlı bulunmaktadır? Sosyal güvenceye sahip olmayan yaşlıların sağlık, barınma ve geçimlilik gereksinimleri ne şekilde karşılanmaktadır?
- 3) Türkiye'de özel kuruluşlar da dahil olmak üzere kaç adet bakım ve huzurevi bulunmaktadır? Bu kurumlarda toplam kaç kişi kalmaktadır? Hangi standartlar uygulanmakta ve ne şekilde denetlenmektedir?
- 4) 65 yaş üstü herhangi bir bakım ve huzurevi hizmetlerinden yararlanamayan ve bakımı birileri tarafından üstlenilmeyen kişilerin ihtiyaçları nasıl karşılanmaktadır?
- 5) 65 yaş üstü bireyler toplumsal yaşamda fiziksel ve çevresel zorluklarla karşılaşmaktadırlar. Bu konuda özellikle Belediyelere önemli görevler düşmektedir. Belediyeler bu kişilere ne tür özel hizmetler vermektedir?
- 6) Yaşlı nüfusunun arttığı göz önünde bulundurularak, 65 yaş üstü bireylerin karşılaşacağı sağlık, barınma, geçimlilik, çevresel ve toplumsal sorunlara karşılık bir eylem planı var mıdır? Hangi sorunlara ne tür çözümler üretilmektedir?

CEVAPLAR :

Konuya ilişkin olarak Bakanlığımıza bağlı Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğünce verilen cevaba göre;

Kurumumuz 2828 sayılı kanun ve ilgili Yönetmelikler gereğince sosyal güvencesi olmayan yaşlılar kurum bakımına alınarak, sağlık, barınma ve diğer ihtiyaçları karşılanmaktadır.

Türkiye'de SHÇEK'na bağlı toplam 69 huzurevi bulunmakta olup, 19'u huzurevi yaşlı bakım ve rehabilitasyon merkezi statüsündedir. Huzurevlerinin toplam kapasitesi 7594, özel bakım kapasitesi 2523, normal bakım kapasitesi 5071' dir. 2007 Şubat ayı sonu itibarıyla huzurevlerinde bakılan yaşlı sayısı 6225 tir.

Genel Müdürlüğümüze bağlı huzurevleri dışında 12033 kapasiteli 167 adet huzurevi bulunmakta olup, doluluk oranı % 80'dir.

Türkiye Genelinde Bulunan Huzurevleri

HUZUREVLERİ	SAYISI	KAPASİTESİ
SHÇEK'e bağlı Huzurevleri	69	7594
Diğer Bakanlıklara Ait Huzurevleri	6	2442
Belediyelere Ait Huzurevleri	19	1990
Dernek ve Vakıflara Ait Huzurevleri	33	2300
Azınlıklara Ait Huzurevleri	7	991
Özellere Ait Huzurevleri	102	4310
Toplam	236	19627

Özel huzurevleri 2828 sayılı Kanuna istinaden çıkartılan ve 03.09.1997 tarih ve 23099 sayılı Resmi Gazetede de yayımlanarak yürürlüğe giren "Özel Huzurevleri ve Yaşlı Bakımevleri Yönetmeliği" hükümleri çerçevesinde faaliyet göstermektedir. Özel huzurevlerinin denetimi, ilgili yönetmelik hükümleri çerçevesinde Genel Müdürlüğümüz yetkili elemanlarınca "Teftiş Kurulu Başkanlığı ve Yaşlı Bakım Hizmetleri Daire Başkanlığı" ya da İl Sosyal Hizmetler Müdürlüğü yetkili elemanlarınca yapılmaktadır.

2828 sayılı Kanunun 15. maddesi dayanak alınarak hazırlanan ve 21.02.2001 tarih ve 24325 sayılı resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren "Huzurevleri ile Huzurevi Yaşlı Bakım ve Rehabilitasyon Merkezleri Yönetmeliği" ile bu kuruluşlarda bakım görecek 60 yaş üzerindeki yaşlıların saptanması, bakım ve rehabilitasyon hizmetlerinden yararlandırılması, verilecek hizmetlerin tür ve niteliği ile işleyiş esasları ile personelin görev yetki ve sorumlulukları tanımlanmış olup, huzurevleri bu yönetmelik hükümleri doğrultusunda iş ve işlemlerini sürdürmektedir.

Kurumumuza bağlı huzurevlerinin denetimi; İl Sosyal Hizmetler Müdürlükleri, Mülki Amirlikler, genel teftiş kapsamında Genel Müdürlüğümüz Teftiş Kurulu Başkanlığınca, mali konulardaki denetim ise Sayıştay Başkanlığı tarafından yapılmaktadır.

65 yaş üstünde olan, yatılı kurum bakımına gereksinim duymayan, ekonomik-sosyal durumu ne olursa olsun ev ortamında yaşayan yaşlılara sosyal ve psikolojik gereksinimlerini karşılamak, toplumdan izole edilmelerini engellemek amacıyla Yaşlı Dayanışma Merkezleri aracılığıyla hizmet verilmektedir.

01.02.2007 tarihinde kabul edilen 5579 no'lu "Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun" da yerini alan Yaşlı Hizmet Merkezi aracılığı ile "Gündüzlü Bakım Hizmeti" ve "Evde Bakım Hizmeti" verilmesi amaçlanmakta olup, konu ile ilgili Yönetmelik çalışmaları sürdürülmektedir.

"Gündüzlü Bakım Hizmeti" ile bugüne kadar Ülkemizde yasal anlamda verilemeyen yaşamını evde ailesi, akrabalarıyla veya yalnız sürdüren sağlıklı yaşlılar ile demans, alzheimer vb hastalığı olan yaşlıların yaşam ortamlarını iyileştirmek, boş zamanlarını değerlendirmek, sosyal, psikolojik ve sağlık ihtiyaçlarının karşılanmasında yardımcı olmak, rehberlik ve mesleki danışmanlık yapmak, kendi imkanlarıyla karşılamakta güçlük çektikleri konular ile günlük yaşam faaliyetlerinde destek hizmetleri vermek, ilgilerine göre faaliyet grupları kurarak sosyal faaliyetler düzenlemek suretiyle sosyal ilişkilerini zenginleştirmek, aktivitelerini artırmak ve gerekli olduğu zamanlarda aileleri ile dayanışma ve paylaşma sağlanarak yaşlının yaşam kalitesini arttırmak amaçlanmaktadır.

"Evde Bakım Hizmeti" ile akıl ve ruh sağılığı yerinde olan, tıbbi bakıma ihtiyacı olmayan ve herhangi bir özü bulunmayan yaşlının bakımı ile ilgili olarak hane halkının tek başına veya diğerk destek unsurlarına (komşu, akraba) rağmen yetersiz kaldığı durumlarda yaşlılara evde yaşamlarını devam ettirebilmeleri için yaşam ortamlarının iyileştirilmesi, günlük yaşam faaliyetlerine yardımcı olunması amaçlanmaktadır.

8-12 Nisan 2002 tarihinde Birleşmiş Milletler tarafından Madrid'te düzenlenen II. Dünya Yaşlılık Asamblesinde hazırlanan "Yaşlanma Uluslararası Eylem Planı" çerçevesinde Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu, DPT Müsteşarlığının koordinatörlüğünde kamu kurum ve kuruluşları (Sağılık, Maliye, Çalışma ve Sosyal Güvenlik, İçişleri Bakanlığı, Mahalli İdareler vb.), Sivil Toplum Örgütleri ve Üniversite (Hacettepe Üniversitesi) temsilcilerinden oluşan 'Ulusal Komite' tarafından; Yaşlılar ve kalkınma yaşlılıkta sağılık ve iyi olma durumunun artırılması, güvenli, kolaylaştırıcı, destekleyici çevrelerin sağılanması dolayısıyla yirmibirinci yüzyıldaki hızlı yaşlanma süreci ile karşılaşılabilir soruların azaltılması, ülke düzeyindeki proje ve programların hazırlanması, uygulanması, takibinin yapılması gibi hususları içeren "Türkiye de Yaşlıların Durumu ve Yaşlanma Ulusal Eylem Planı" çalışmaları yapılmış, son hali verilen ULUSAL EYLEM PLANI Yüksek Planlama Kuruluna sunulmak üzere Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığına iletilmiştir.

Söz konusu Ulusal Eylem Planı ile ;

- Türk yaşlının "onurlu, saygın ve sağılıklı bir yaşlılık süreci" geçirmesi amacıyla, devletin, siyasilerin, yerel yönetimlerin, sivil toplum örgütlerinin, üniversitelerin ve özel sektöre bağı kuruluşların işbirliği içinde çalışması, yaşam kalitesini yükseltmeye yönelik yeni modellerin geliştirilebilmesi,
- Toplumda yaşlanmaya bakış açısının içeriğinin genişletilmesi, gelecekteki hızlı yaşlanma için şimdiden tüm sektörlerin katılımı ile planlamaların yapılabilmesi için öncelikle toplumdaki genel görüş ve tutumları içeren kapsamlı araştırmaların yapılması,
- Demografik yaşlanmanın öneminin vurgulanması ve bu konuya medyanın gerekli önemi vermesi için üniversiteler başta olmak üzere ilgili tüm sektörlerin girişimleri ile bu konuda araştırma yapılması, yazılı ve görsel yayınlar ile sonuçlarının geniş kitlelere ulaştırılması,
- Gelişmiş ülkelerde soruların yaşanmaması için geleneksel değerlerimize bağılılığı koruyacak, bakım verenleri destekleyecek yayınlar ile geniş kitlelere ulaşılması,
- Yaşlıların içinde bulundukları yaş dönemi göz önüne alınarak mümkün olan en üst düzeyde bilgi, beceri, tecrübe ve deneyimlerinden toplumun yararlanabilmesi için yazılı ve görsel medyada konuyla ilgili basın yayın çalışmalarının yapılması,
- Kuşaklar arası dayanışmanın ve yaşlıya saygı bilincinin geliştirilmesi için gençlere yönelik eğitim çalışmaları yapılması, yaşlanma ve yaşlılık konusunun ilk ve orta öğretimde ayrı bir ders olarak okutulmasının gerçekleştirilmesi,
- Emekliliğe hazırlık programları oluşturularak bireylerin iş yaşamından sonra aktivitelerini ve üretken çabalarını nasıl sürdürebileceklerine ilişkin bilgi ve becerilerinin artırılması ve emeklilik dönemine adaptasyonlarının sağılanması,
- Yaşlılar ile diğerk yaş gruplarından bireylerin bir araya gelebilecekleri, serbest zamanlarını bir bütünün parçası gibi değerlendirebilecekleri rekreasyon faaliyetlerinin düzenlenmesi,
- Yaşlı bireylerin günlük hayata aktif olarak katılabilmeleri için merkezi yönetim ve yerel yönetimler tarafından her türlü önlemin alınması, politika düzeyinde değişikliklere gidilerek yaşlılara belirli kolaylıklar sağılanması,
- Siyasi partilerin örgütlenmeleri içerisinde yaşlılık kollarının da oluşturulması, bunun için siyasi partiler kanununda gerekli düzenlemelerin yapılması,

- Yaşlıların emeğinden rasyonel bir biçimde yararlanabilmek, bunun için küçük el becerilerinin geliştirilebilmesi yönünde halk eğitim merkezleri, toplum merkezleri, yaşlı dayanışma merkezleri tarafından yaşlılara eğitici kurslar düzenlenmesi,
- Yükselen eğitim düzeyinden geride kalmamaları için yaşlı eğitimini yürütecek onları çağa uydurabilecek programların hazırlanması,
- Hem kendi evinde hem de huzurevinde yaşayan yaşlılar için, yaşamla kucaklaşabilmeleri için boş zamanlarını geçirebileceği gündüz merkezlerinin açılması,
- Ülkemizde yaşlılar ve kalkınma, yaşlılıkta sağlık ve iyi olma durumunun artırılması, güvenli, kolaylaştırıcı ve destekleyici çevrelerin sağlanması, dolayısıyla yirmibirinci yüzyıldaki hızlı yaşlanma süreci ile ilgili karşılaşılabilecek sorunların azaltılması, ülke düzeyindeki proje ve programların hazırlanması, uygulanması ve izlenmesi, hükümetlere-siyasi partilere yön gösterecek çalışmalar ile uluslar arası çalışmalarda bulunmak amacıyla Yaşlanma Enstitüsü'nün kurulması,

amaçlanmıştır.

Konuya ilişkin olarak Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca verilen cevaba göre;

2022 sayılı Kanuna göre, Mart 2007 dönemi itibariyle ülke genelinde 590.144'ü kadın, 334.688'i erkek olmak üzere 65 yaşını doldurmuş toplam 924.832 vatandaşımız yaşlılık aylığından yararlanmaktadır.

2022 sayılı Kanunun 7'nci maddesi ile Kanundan yararlananların tedavi giderlerinin "18/06/1992 tarih ve 3816 sayılı Ödeme Gücü Olmayan Vatandaşların Tedavi Giderlerinin Yeşil Kart Verilerek Devlet Tarafından Karşılanması Hakkında Kanun" hükümlerine göre Yeşil Kart verilerek karşılanması hüküm altına alınmıştır.

5510 sayılı Sosyal Güvenlik ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda ise 65 yaş ve üstü vatandaşlarımız da dahil olmak üzere prim ödeme gücü olmayan tüm vatandaşlar, genel sağlık sigortası kapsamına alınarak primlerinin Devlet tarafından karşılanması hüküm altına alınmıştır.

Bakanlığımız ilgili kuruluşu Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı bünyesinde, Ankara 75. Yıl Dinlenme ve Bakımevi, İstanbul Etiler Dinlenme ve Bakımevi, İzmir Narlıdere Dinlenme ve Bakımevi ve Salihli Huzurevi olmak üzere 4 adet huzurevi bulunmaktadır.

Konuya ilişkin olarak Sağlık Bakanlığınca verilen cevaba göre;

Yeşil Kart Bilgi Sistemi veri tabanından alınan bilgilere göre, 20.04.2007 tarihi itibariyle Türkiye genelindeki 65 yaş üstü aktif yeşil kartlı sayısı 868.304'dür.

Saygılarımla.

Nimet ÇUBUKÇU
Devlet Bakanı